

Plan upravljanja SPOMENIKA PRIRODE „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ za period 2020-2024

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Град Суботица
Градonaчелник
Број: II-501-16/2020
Датум: 28.2.2020.
Суботица, Трг слободе 1

На основу члана 54. став 3. Закона о заштити природе ("Сл. гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10 - испр., 14/16 и 95/18 - др. закон), члана 9. став 2. Одлуке о проглашењу заштићеног подручја Споменик природе „Стабла хрста лужњака на Палићу“ („Сл. лист града Суботице“ бр. 15/13) и члана 52. став 1. тачка 5. Статута Града Суботице („Сл. лист града Суботице“, бр. 27/19 – пречишћен текст), Градоначелник доноси:

РЕШЕЊЕ

о давању сагласности на План управљања заштићеним подручјем
Споменик природе „Стабла хрста лужњака на Палићу“
за период 2020-2024. године

I

Даје се сагласност на План управљања заштићеним подручјем Споменик природе „Стабла хрста лужњака на Палићу“ за период 2020-2024. године, усвојен од стране Надзорног одбора ЈП „Палић-Лудаш“ на 62. седници, 6.1.2020. године под бројем I-62-4/2020.

II

За реализацију Плана задужено је ЈП „Палић-Лудаш“, као управљач заштићеног подручја.

Образложење

ЈП „Палић-Лудаш“, управљач заштићеног подручја, на основу члана 9. Одлуке о проглашењу заштићеног подручја Споменик природе „Стабла хрста лужњака на Палићу“ („Сл. лист Града Суботице“ бр. 15/13), доставило је Градоначелнику дана 13.1.2020 године План управљања заштићеним подручјем Споменик природе „Стабла хрста лужњака на Палићу“ за период 2020-2024., са Мишљењем Покрајинског завода за заштиту природе бр. 03-3623/2 од 27.12.2019. године. План је израђен у складу са одредбама члана 52. и 53. Закона о заштити природе и одредбама члана 9. став 2. и 3. одлуке о проглашењу заштићеног подручја, а надлежни завод за заштиту природе дао је позитивно мишљење на уграђеност услова заштите природе у предметни план.

203
Dane 10.03.2020

Градonaчелник
Богдан Лабан

Доставити:

1. ЈП „Палић-Лудаш“
2. Секретаријату за пољопривреду и заштиту животне средине
3. Архиви

SADRŽAJ

UVOD (2)

1. PRIKAZ GLAVNIH PRIRODNIH I STVORENIH VREDNOSTI, KAO I PRIRODNIH RESURSA (3)
2. OCENA STANJA ŽIVOTNE SREDINE ZAŠTIĆENOG PODRUČJA (6)
3. PREGLED KONKRETNIH AKTIVNOSTI, DELATNOSTI I PROCESA KOJI PREDSTAVLJAJU FAKTOR UGROŽAVANJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA (6)
4. DUGOROČNI CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG RAZVOJA (7)
5. ANALIZA I OCENA USLOVA ZA OSTVARIVANJE TIH CILJEVA (9)
6. PRIORITETNE AKTIVNOSTI I MERE NA ZAŠTITI, ODRŽAVANJU, PRAĆENJU STANJA I UNAPREĐENJU PRIRODNIH I STVORENIH VREDNOSTI (11)
7. PRIORITETNI ZADACI NAUČNOISTRAŽIVAČKOG I OBRAZOVNOG RADA (13)
8. PLANIRANE AKTIVNOSTI NA ODRŽIVOM KORIŠĆENJU PRIRODNIH VREDNOSTI, RAZVOJU I UREĐENJU PROSTORA (14)
9. PROSTORNA IDENTIFIKACIJA PLANSKIH NAMENA I REŽIMA KORIŠĆENJA ZEMLJIŠTA (15)
10. AKTIVNOSTI NA PROMOCIJI VREDNOSTI (17)
11. STUDIJSKA (ISTRAŽIVAČKA), PROGRAMSKA, PLANSKA I PROJEKTNNA DOKUMENTACIJA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE CILJEVA I AKTIVNOSTI (18)
12. OBLICI SARADNJE I PARTNERSTVA SA LOKALNIM STANOVNIŠTVOM I DRUGIM VLASNICIMA I KORISNICIMA NEPOKRETNOSTI (19)
13. AKTIVNOSTI I MERE NA SPROVOĐENJU PLANA SA DINAMIKOM I SUBJEKTIMA REALIZACIJE PLANA UPRAVLJANJA I NAČIN OCENE USPEŠNOSTI NJEGOVE PRIMENE (20)
14. FINANSIJSKA SREDSTVA I DRUGE MATERIJALNE PREDPOSTAVKE ZA IZVRŠAVANJE POVERENIH POSLOVA U UPRAVLJANJU ZAŠTIĆENIM PODRUČJEM I NAČIN NJIHOVOG OBEZBEĐIVANJA (23)

UVOD

Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ stavljen je pod zaštitu kao zaštićeno područje od lokalnog značaja – III kategorije u skladu sa članom 17 Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS“, br. 36/09, 88/10 i 91/10-ispravka) i po pribavljenoj saglasnosti Ministarstva prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja Republike Srbije broj 353-02-128/2012-03 od 23.1.2013. godine.

Spomenik prirode čine 31 stablo hrasta lužnjaka u ulicama Bele Bartoka, Petefi Šandora i na Trgu Lasla Mađara na Paliću. U prethodnom periodu zamenjeno je 5 devitalizovanih stabala hrasta lužnjaka novim, drvorednim sadnicama iste vrste u navedenim ulicama (Rešenje o uslovima zaštite prirode broj 03-2732/2 od 02.11.2018. godine Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode). Stabla zahvataju površinu od 2,25 ha i ona je u javnoj-državnoj svojini, obuhvatajući parcele u KO Palić: 355, 409/10, 411/5, 411/8, 412/4, 418/4, 431/5, 1473/7 (deo), 1473/8 (deo) čineći zaštićeno područje.

Ovo je prva zaštita predmetnih stabala.

Odlukom skupštine Grada Subotice o proglašenju zaštite za Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13-ispravka) utvrđeno je da funkciju upravljača obavlja JP „Palić-Ludaš“ iz Palića, koje upravlja i ostalim zaštićenim područjima u okolini Subotice.

Poslove neposrednog upravljanja obavlja Sektor za zaštitu prirode Javnog preduzeća „Palić-Ludaš“, koji raspolaže stručnom i čuvarskom službom.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, član 52 i 53 i Odlukom o proglašenju zaštićenog područja Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“, član 9, upravljač zaštićenog područja, Javno preduzeće „Palić-Ludaš“, u obavezi je da donose Plan upravljanja ovim zaštićenim područjem za period od 5 godina. Članom 53 Zakona o zaštiti prirode određen je sadržaj plana upravljanja.

Polazišta za izradu ovog Plana upravljanja su:

1. Prirodne vrednosti i karakteristike i stanje zaštićenog područja (izvor: Studija sa predlogom zaštite za Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“/ Pokrajinski zavod za zaštitu prirode 2011, terenski uvid),
2. Zakonska rešenja, obaveze, uslovi, mogućnosti i ograničenja u vezi sa zaštitom, uređivanjem, korišćenjem i razvojem područja,
3. Planovi, osnove, programi (važeća prostorno planska i urbanistička dokumentacija, Program upravljanja Spomenikom prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ za period 2014-2019. godine,
4. Praksa i sistem upravljanja i finansiranja zaštićenih područja i način njihovog obezbeđivanja.

Plan se, uz prethodno pribavljeno Rešenje o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (broj 03-1051/2, od 07.05.2019.), dostavlja na saglasnost Gradonačelniku.

1. PRIKAZ GLAVNIH PRIRODNIH I STVORENIH VREDNOSTI, KAO I PRIRODNIH RESURSA

Zaštićeno područje Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ se nalazi u Gradu Subotica, naselju Palić, u AP Vojvodini, u Srbiji. Smešteno je između Palićkog jezera i Subotičke peščare, na oko 220 m severno od mesta ukrštanja puta M - 22.1 Subotica-Horgoš i železničke pruge Subotica - Horgoš - Segedin.

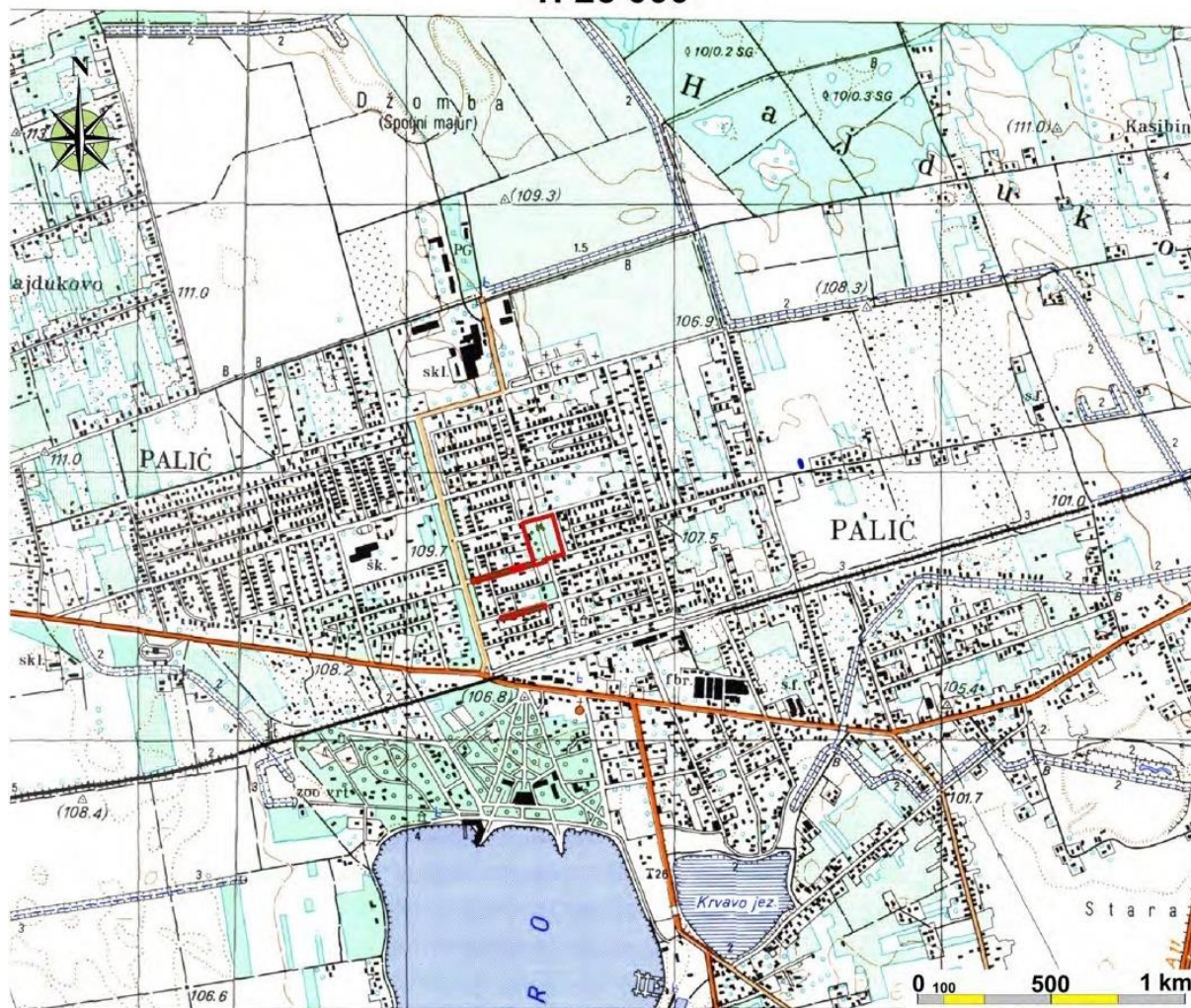
Uzimajući sve navedene faktore u obzir, može se zaključiti da lokacija gde je ovo zaštićeno područje na Paliću pripada umerenoj klimatskoj zoni, sa jače naznačenim kontinentalnim osobinama.

Na severu Palića, na prostoru gde se nalaze stabla hrasta lužnjaka zastupljeno je zemljište iz razdela automorfnih, klasa antropogeno automorfno zemljište, tip rigolano. Ova zemljišta karakteriše vlaženje atmosferskim padavinama i nemaju dopunskog vlaženja.

Temeljnu vrednost zaštićenog prostora čine stabla hrasta lužnjaka (*Quercus robur* L.).

PREGLEDNA KARTA

1: 25 000

PRIRODNE ODLIKE

Predeone vrednosti

Nalazi se u severnom, rubnom delu naselja Palić, u građevinskom reonu, na koji se nadovezuju prirodni predeli Subotičke pešcare. Na jugu je Palićko jezero sa Velikim parkom i Krvavo (Omladinsko) jezero. SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ se nalazi unutar granice Banje „Palić“, a ulice Bele Bartoka i Petefi Šandora u granici zaštićenog istorijskog jezgra Palića (izvor: Generalni urbanistički plan Subotica – Palić do 2030. godine, „Javno preduzeće za upravljanje putevima, urbanističko planiranje i stanovanje“ Subotica). U ovom delu naselja zastupljene su kuće, odnosno porodično stanovanje. Većinom prizemni objekti sa dvorištima. U mirnom ambijentu naselja očuvale su se nasledene vrednosti - stare vile okružene vrtovima bogatim ukrasnim rastinjem po kojima je banja prepoznatljiva i atraktivna. U pojedinim ulicama zadržana je granitna kocka kao kolovozni zastor. Kao što je to slučaj sa prostorom u granicama zaštite, i susedne ulice su planski uređene primenom pretežno visokog drveća. Tu se izdvaja ulica *Zelengorska* i *Orbanfalva* sa širokim pojasom linijskog zelenila u kom dominira crni bor.

Zelenilo ovog dela naselja ima značajnu ulogu u poboljšanju mikroklimatskih uslova sredine, odnosno, zaštitnu funkciju u odnosu na stabla hrasta lužnjaka kao temeljnu botaničku vrednost prostora. Dominante u predelu čini visoko drveće, između ostalih i stabla hrasta zbog impozantnih dimenzija.

STVORENE ODLIKE

Kulturno-istorijsko nasleđe

Stabla hrasta lužnjaka na Paliću koja se stavljaju pod zaštitu kao spomenik prirode zasađena su pre više od jednog veka. Drvoredi se nalaze u granici zaštićenog istorijskog jezgra Palića. Linijski raspored stabala ukazuje da su stabla sađena, a verovatno samim tim i za tu svrhu odnegovana u rasadničkoj proizvodnji. Stabla na trgu su slobodno raspoređena u prostoru. Odabir vrste u datim prirodnim uslovima, linijski raspored stabala u drvoredima kao i sadnja, ili zadržavanje soliternih primeraka na travnoj površini trga, su dokaz planske sadnje u cilju uređenja naselja. Ipak, zbog uskih profila ulica, nakon jednog veka očigledno je da su stabla prerasla položaj. Na trgu se može primetiti da prostranstvo za rast i veća nezastarta površina pogoduju ovoj vrsti. Kvalitet i učestalost primene biotehničkih mera nege i zaštite tokom dužeg niza godina imaju uticaj na vitalnost i dekorativnost stabala. Takođe je veoma bitan aspekt odnos čoveka prema okruženju. Opstanak hrastova u ulici *Bele Bartoka*, *Petefi Šandora* i na *Trgu Mađar Lasla* čitavog veka zavisi i nadalje će zavisiti direktno od brige nadležnih iz Gradske uprave i nadležnog preduzeća. Pozitivnim stavom, odnosno svešću o potrebi za očuvanjem kvaliteta životne sredine, i pojedinac doprinosi očuvanju prirodnih elemenata predela u kom živi. Zbog toga je svest pojedinca, lokalne samouprave, nevladinog sektora i drugih zainteresovanih strana važan faktor u sprovođenju zaštite prirode. SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ takođe predstavljaju i kulturno - istorijsko nasleđe, s obzirom na uticaj čoveka od momenta proizvodnje sadnica u hortikulturi, primene i negovanja tokom perioda dužeg od sto godina.

Naselja i infrastruktura

Naselje Palić ulazi u obuhvat Grada Subotica. Prema Generalnom urbanističkom planu Subotica – Palić do 2030. godine na ovom prostoru zastupljeno je porodično stanovanje srednje gustine (50-100 stanovnika). Spomenik prirode se nalazi u urbanističkoj zoni 20 –

Palić. Od infrastrukture u granicama zaštićenog područja u Generalnom planu su prikazane i gasovodna mreža u ulicama *Bele Bartoka* i *Petefi Šandora* i obodom *Trga Mađar Lasla*. Sistem snabdevanja vodom i elektroenergetska mreža prolaze ulicom *Bele Bartoka*. KDS mreža ide kroz *Bele Bartoka*, prolazi Trgom i delom kroz ulicu *Petefi Šandora*. Kanalizacija ide samo ispod asfaltiranog puta na Trgu. U Generalnom urbanističkom planu su prikazani postojeći optički kablovi u ulicama *Bele Bartoka* i *Petefi Šandora* i obodom *Trga Mađar Lasla*.

Postojeća prostorno-planska i projektna dokumentacija

U Generalnom urbanističkom planu Subotica – Palić do 2030. godine drvoredi u ulicama *Bele Bartoka* i *Petefi Šandora* izdvojeni su za zaštitu. Prema Generalnom planu potrebno je zadržati postojeće zelenilo, očuvati što više postojeću vegetaciju i ugraditi u strukturu naselja u cilju formiranja sistema zelenila. Za sadni material treba izabrati autohtone vrste adaptirane na vladajuće klimatske i pedološke uslove. Uslovi za podizanje, rekonstrukciju, popunu, održavanje i zaštitu javnih zelenih površina su definisani Odlukom o održavanju javnih zelenih površinama („Sl. list grada Subotice“, br. 45/2014 i 53/2016).

Izrađen je u prethodnom periodu Plan uklanjanja invazivnih vrsta, revitalizacije i uređenja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ kojim su za sadnju predložene autohtone vrste kako bi zelena površina bila funkcionalna u što dužem periodu. Autohtone neinvazivne vrste dekorativnih formi predviđene su u malom broju i tačkastim rasporedom. Kako je predviđeno etapno uklanjanje invazivnih vrsta, a tom prilikom će u značajnoj meri biti smanjen udeo pokrovnosti zelenila u spratu drveća, istom dinamikom predviđa se i revitalizacija.

2. OCENA STANJA ŽIVOTNE SREDINE ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Ocenu stanja životne sredine na području grada Subotica daje Zavod za javno zdravlje Subotica. Kako okruženje zaštićenog područja čini stambena zona sa porodičnim kućama, u okviru ocene stanja životne sredine kao glavni parametar je uzet kvalitet vazduha.

Monitoring kvaliteta stanja vazduha na teritoriji grada Subotica pokazuje da je u Subotici vazduh treće kategorije, prekomerno zagađen, usled prekoračenih godišnjih graničnih vrednosti koncentracije suspendovanih čestica PM10 i PM2.5. Može se zaključiti da na teritoriji grada Subotica aerozagađenje prvenstveno potiče od saobraćaja tokom čitave godine, kao i difuznih tačkastih izvora u zimskom periodu (loženje u stambenim naseljima, paljenje lišća i druge biomase). Moguća su kratkotrajna, epizodna zagađenja sa znatno višim koncentracijama. Ovakvo stanje može iritirajuće delovati, naročito u slučaju nepovoljnih meteoroloških uslova.

U cilju poboljšanja kvaliteta vazduha ocenjeno je da na teritoriji grada Subotica treba više pažnje posvetiti čišćenju i pranju ulica, **negovanju i proširivanju zelenih površina, sadnji zaštitnog zelenog pojasa pored saobraćajnica**, pretvaranju zapuštenih i korovom zaraslih parcela u parkove i dečja igrališta i sanaciji divljih deponija (Zavod za javno zdravlje Subotica, 2014; 2015; 2016, 2017, 2018.).

3. PREGLED KONKRETNIH AKTIVNOSTI, DELATNOSTI I PROCESA KOJI PREDSTAVLJAJU FAKTOR UGROŽAVANJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ je izloženo degradacionim procesima zbog čega je ukupna funkcionalnost i dekorativnost smanjena. Najviše je izražen negativan uticaj infrastrukture koja prolazi kroz korenov sistem stabala.

Ugroženost se ogleda u uticaju raznih faktora, od kojih glavne ugrožavajuće faktore predstavljaju:

- podzemna infrastruktura koja prolazi kroz korenov sistem stabala,
- smanjenje površine pod zelenilom,
- neplanska izgradnja,
- mogućnosti nastanka i širenja požara i dr..

4. DUGOROČNI CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA I UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Generalni koncept zaštite, unapređenja i održivog razvoja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ proizilazi iz potrebe za očuvanjem stogodišnjih drvoreda i solitarnih stabala hrasta lužnjaka u naselju Palić. Na taj način omogućava se očuvanje zelenih površina. Očuvanje starih drvoreda smanjuje mikroklimatske promene kao npr. uticaj duvanja vetrova u naselju i toplotu tokom leta.

Generalni koncept zaštite usmeren je na očuvanje postojećih vrednosti. Zaštitom se obezbeđuje primena adekvatnih mera održavanja, očuvanje i unapređenje i daju se smernice za dalji razvoj i uređenje prostora.

Na ortofoto snimku su prikazana zelenim tačkama postojeća stara stabla hrasta lužnjaka (Studija zaštite), crvenim tačkama pozicije uklonjenih devitalizovanih starih stabala hrasta lužnjaka i belim tačkama novoposađene drvoredne sadnice iste vrste (sadnja u decembru 2019. godine) prema Rešenju o uslovima zaštite prirode broj 03-2732/2 od 02.11.2018. godine Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.

Smernice za unapređenje su:

- sačuvati postojeća zdrava, kvalitetna stabla,
- planirati zamenu prestarelih, devitalizovanih stabala kvalitetnim, školovanim sadnicama iste vrste,
- predvideti sanaciju vrednih starih stabala metodama dendrohirurgije,
- sprovoditi etapno uklanjanje stabala invazivnih vrsta i nastaviti uklanjanje podrasta invazivnih vrsta
- sprovoditi revitalizaciju sadnjom autohtonih vrsta drveća i alohtonih vrsta drveća i dekorativnog šiblja koja nemaju invazivan karakter

SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ treba očuvati i unaprediti. Zaštićeno područje treba da se razvija kao javna zelena površina. Izgradnja je ograničena na objekte uređenja zelene površine i neophodnu infrastrukturu po posebnim uslovima zaštite prirode.

5. ANALIZA I OCENA USLOVA ZA OSTVARIVANJE CILJEVA

Plan upravljanja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ po sadržaju obuhvata dvojake zadatke. Jedni su upravljačke aktivnosti, a drugi predstavljaju zadatke formulisane na osnovu određenih dugoročnih ciljeva koje će obezbediti unapređenje prirodnih vrednosti.

To nije plan aktivnosti samo Upravljača, nego svih učesnika i korisnika prostora područja u obezbeđenju očuvanja vrednosti pod zaštitom.

Uslovi za njegovu realizaciju su:

I. Finansijska podloga i podrška razrađene prema subjektima koji su u obavezi da učestvuju urealizaciji Plana:

- lokalna samouprava – Grad Subotica,
- naknade za korišćenje zaštićenog područja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ od korisnika prostora.

II. Definisanje godišnjih programa, urađenih na bazi ponuđenog Plana, u kojima će biti sadržani zadaci i poslovi predviđeni za realizaciju u tekućoj godini, dinamika njihovog izvršavanja i visina potrebnih sredstava, kao i njihovo obezbeđivanje, koji omogućuje kontinuitet aktivnosti na sprovođenju dugoročnih ciljeva.

Ocena četiri glavna osnova na kojima se planske aktivnosti mogu ostvarivati:

1. Organizovanje, opremanje, kadrovsko osposobljavanje Upravljača

Imajući u vidu i prostorno i sadržajno (prezentacija dobra, revitalizacija, ekoturizam, saradnja sa brojnim korisnicima i dr.) potrebe u sprovođenju obaveza Upravljača, osnovnu pretpostavku za ostvarivanje Plana čini odgovarajuće organizovanje, opremanje i kadrovsko osposobljavanje.

2. Obezbeđivanje finansijskih sredstava iz planiranih izvora za Upravljača i druge subjekte

Za ostvarivanje programom predviđenih mera neophodno je obezbeđivati finansijska sredstva iz svih zakonom predviđenih izvora, u potrebnim godišnjim iznosima.

Ukoliko se ne postignu planirani obimi sredstava potrebna za realizaciju Godišnjih programa upravljanja, jasno je da će i delovi Plana morati biti umanjeni, naročito u segmentima koji se odnose na: posebne mere zaštite i unapređivanje zaštite.

3. Donošenje planske i druge dokumentacije

Bitna pretpostavka za ostvarivanje savremene integralne zaštite u SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ i neposrednog okruženja, jeste donošenje odgovarajuće prostorne i urbanističke dokumentacije – regulacioni planovi i sl.

Imajući u vidu da su za donošenje pojedinih vrsta dokumentacije nadležni drugi subjekti, upravljač ovog zaštićenog područja će se angažovati na iniciranju njihove izrade, uz odgovarajuće uključivanje u proces rada.

4. Saradnja sa nadležnim i zainteresovanim subjektima

Od velikog značaja za uspešno ostvarivanje ovog Plana je usaglašen, zajednički rad i saradnja svih korisnika područja kao i svih subjekata (lokalna zajednica, nadležne institucije,

zainteresovane strane), koji su nadležni ili zainteresovani za zaštitu, očuvanje prirodnih vrednosti SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“. Glavna korisnička grupa zaštićenog dobra su vlasnici katastarskih parcele i lokalno stanovništvo koje stanuje u neposrednom okruženju Spomenika prirode.

6. PRIORITETNE AKTIVNOSTI I MERE NA ZAŠTITI, ODRŽAVANJU, PRAĆENJU STANJA I UNAPREĐENJU PRIRODNIH I STVORENIH VREDNOSTI

Plan upravljanja zaštićenim područjem obuhvata sve mere i aktivnosti unutar granica zaštićenog područja bez obzira da li se one odnose na radove i aktivnosti koje sprovodi Upravljač, drugi korisnici prostora zaštićenog područja, ili nadležni organi vlasti.

Zadatak Upravljača je da uspostavi organizovanost u pogledu upravljanja prirodnim vrednostima područja unutar granica Spomenika prirode, na bazi *poverenih poslova i utvrđenih obaveza* iz Odluke o zaštiti. U okviru navedenog dužan je naročito da:

- obezbedi sprovođenje režima zaštite i očuvanja prirodnog dobra,
- usklađuje korišćenje i razvojne aktivnosti sa ciljevima očuvanja i unapređenja prirodnih vrednosti,
- vodi računa o razvijanju prezentacije, edukacije i naučno-istraživačkog rada prirodnih vrednosti SP “Stabla hrasta lužnjaka na Paliću”.

Odlukom o zaštiti i Zakonom o zaštiti prirode poverena su i javna ovlašćenja po kojima Upravljač u sprovođenju propisane zaštite treba da:

- vrši obeležavanje,
- obezbeđuje čuvarsku službu,
- donosi akt o unutrašnjem redu i naknadama za korišćenje zaštićenog područja,
- sprovodi pravo aktivne legitimacije kroz podnošenje prekršajnih i krivičnih prijava,
- donosi planove i programe upravljanja zaštićenim područjem.

U skladu sa ovim obavezama, dugoročnim ciljevima kao i rešenjem o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (broj 03-1051/2, od 07.05.2019.), u **Planu upravljanja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ za period 2020-2024 godine**, Upravljač određuje sledeće prioritete za period 2020-2024 godine:

- Dopunjavanje baze podataka u funkciji upravljanja, korišćenja i monitoringa stanja u cilju definisanja projekta aktivne zaštite i boljeg čuvanja zaštićenog područja,
- Sprovođenje mera aktivne zaštite prirode (orezivanje, redovne mere održavanja, revitalizacija stabala, uklanjanje invazivnih vrsta),
- Smanjivanje direktnog antropogenog pritiska (kontrola aktivnosti u zaštićenom području),
- Razvijanje daljih oblika prezentacije prirodnih vrednosti područja, edukativnih, rekreativnih, eko i etno turističkih sadržaja u cilju razvoja održivog korišćenja,
- Rad na edukaciji lokalnog stanovništva i korisnika zaštićenog područja o značaju očuvanja prirodnih vrednosti zaštićenog područja i očuvanja kvaliteta životne sredine,
- Uklapanje u mrežu ekoloških koridora
- Izrada i sprovođenje projekata aktivne zaštite vrsta (različite insekatske grupe)
- Prostorno definisanje novih edukativnih sadržaja – amfiteatar na otvorenom, interaktivne edukativne table i sl.

Po svom karakteru navedeni prioriteti za planski period su takvi da se većina ne može realizovati do kraja perioda, već imaju kontinuirani karakter. U skladu sa karakterom zadataka i u zavisnosti od finansijskih mogućnosti, opredeljivaće se godišnja dinamika njihove realizacije.

7. PRIORITETNI ZADACI NAUČNOISTRAŽIVAČKOG I OBRAZOVNOG RADA

Spomenik prirode čine pojedinačna stabla hrasta lužnjaka. Njihovo očuvanje zavisi od parametara životne sredine, ali najviše od kvaliteta vazduha. Bilo bi potrebno uključiti lokalitet zaštićenog područja u monitoring kvaliteta vazduha.

U skladu sa statusom zaštite, ciljevima određenim aktom o zaštiti, kao i potrebe prepoznavanja potrebnih mera zaštite među temama za naučno istraživanje planiraju se:

- izrada projekta za istraživanje i zaštitu različitih insekatskih grupa,
- praćenje stanja svih stabala (promene i zapažanja unositi u postojeći tabelarni prikaz, manual),
- program dendrohirurške sanacije najugroženijih stabala,
- genetska istraživanja stabala hrasta.

Obrazovne teme treba vezivati za značaj vrste i uopšteno očuvanje stabala znatne starosti pa se planira:

- saradnja sa obrazovnim institucijama (vrtić, lokalna škola, Zoološki vrt) na formiranju obrazovnog programa za predškolski i školski uzrast o značaju hrasta lužnjaka, istorijatu vrste u regionu i drugim vrstama hrasta kao reprezentima različitih stanišnih uslova,
- prostorno definisanje novih edukativnih sadržaja (amfiteatar na otvorenom, interaktivne edukativne table i sl.).

Predložene teme i aktivnosti se mogu dopunjavati u skladu sa ciljevima zaštite. Realizovaće se u skladu sa mogućnostima i iskazanim interesima stručnjaka i institucija. Upravljač će pružiti logističku podršku, a aktivnosti treba da sprovedu zainteresovani subjekti. Sadržaj i dinamika određivaće se godišnjim programima.

8. PLANIRANE AKTIVNOSTI NA ODRŽIVOM KORIŠĆENJU PRIRODNIH VREDNOSTI, RAZVOJU I UREĐENJU PROSTORA

Pošto su zaštićena područja izdvojena za zaštitu kao opšti interes i proglašavaju se u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, kao i donošenjem posebnog akta o uspostavljanju zaštite, održivi razvoj u zaštićenim područjima usmeren je prema trajnom očuvanju i unapređenju prirodnih vrednosti zbog kojih je uspostavljena zaštita. Principi održivog razvoja primenjuju se na celoj teritoriji Republike Srbije. Nacionalna strategija održivog razvoja („Sl. glasnik RS”, br. 55/05, 71/05, 101/07) definiše održivi razvoj kao ciljno orijentisan, dugoročan, neprekidan, sveobuhvatan i sinergetski proces koji utiče na sve aspekte života (ekonomski, socijalni, ekološki i institucionalni) na svim nivoima.

Poboljšanje stanja, vitalnosti i zdravstvenog stanja drvoreda i stanja zelenila na javnoj zelenoj površini Trga Lasla Mađara zaštićeno područje pruža brojne ekosistemske usluge (poboljšanje kvaliteta vazduha, smanjenje buke, poboljšanje mikroklimatskih uslova). Preduslov poboljšanja kvaliteta ovih usluga je smanjenje efekata postojećih ugrožavajućih faktora, čemu doprinose i mere zaštite prirode.

Održivo korišćenje prirodnih resursa predstavlja mogućnost za socijalno-ekonomski razvoj lokalne zajednice na osnovu sledećeg:

- poboljšanje zdravlja i kvaliteta života lokalnih zajednica (usled poboljšanog stanja životne sredine),
- pružanje užitka u estetskim vrednostima šireg okruženja,
- unapređenje i uređenje javne zelene površine u funkciji urbanog zelenila.

Planirane aktivnosti su sledeće:

1. SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ treba očuvati i unaprediti merama dendrohirurgije i zamenom kvalitetnih sadnica iste vrste određene starosti (više od 5 godina). Zaštićeno područje treba da se razvija kao javna zelena površina. Izgradnju na *Trgu Lasla Mađara* treba ograničiti na vrtno - arhitektonske objekte, postavljanje mobilijara i neophodne infrastrukture u cilju obogaćivanja sadržaja zaštićenog područja, a koji neće imati negativan uticaj na njegovu temeljnu vrednost.
2. na stabalima hrasta i zelenoj površini treba sprovoditi redovne mere održavanja (orezivanje, košenje, okopavanje, potrebna zaštita od bolesti). Za aktivnosti orezivanja stabala, sprovođenja odgovarajućih biotehničkih mera nege i zaštite (uz obavezno premazivanje reza fitobalzamom ili arbokolom), upravljač trenutno nema tehničke mogućnosti, ali se iznaljmljuje odgovarajuća mehanizacija (vozilo sa hidrauličnom ili teleskopskom korpom za rad na visini do 30 m za orezivanje stabala).
3. prostorna i planska dokumentacija prema odredbama akta o zaštiti treba da bude usklađena sa aktom o zaštiti i uslovima zaštite prirode.

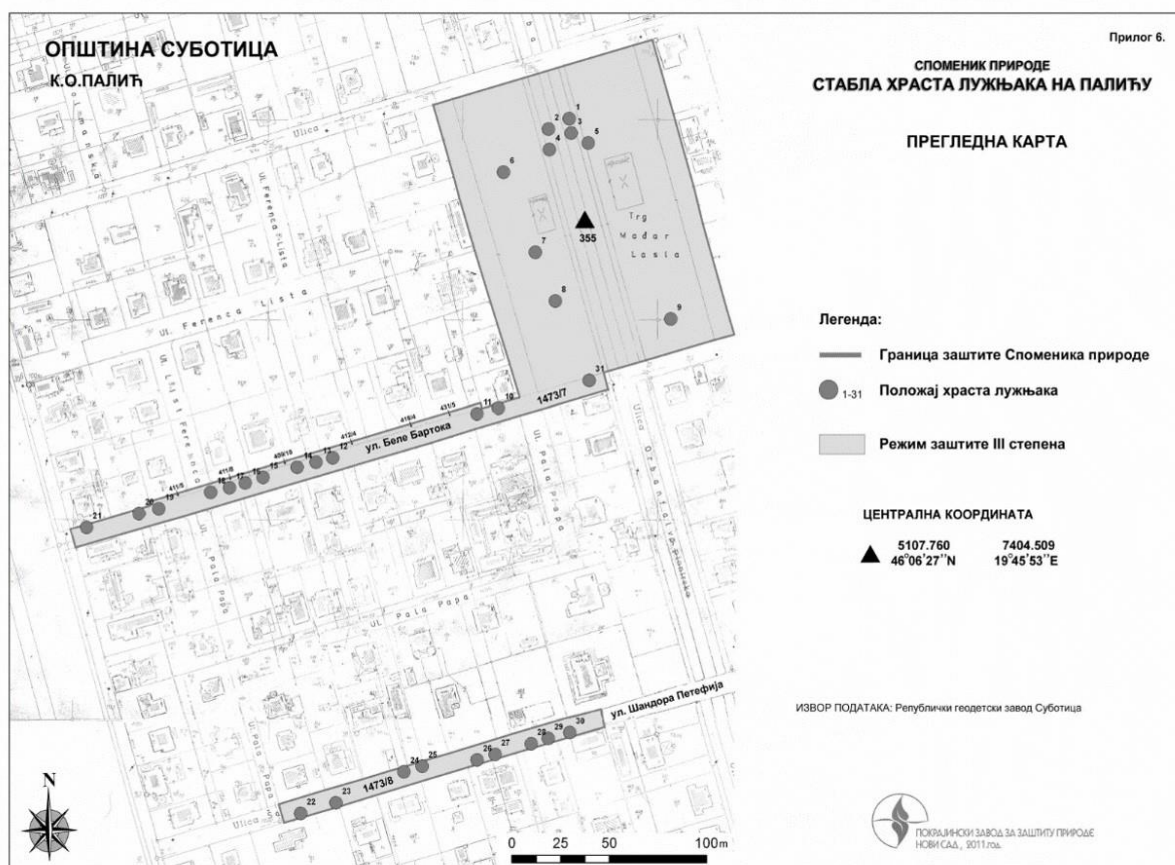

9. PROSTORNA IDENTIFIKACIJA PLANSKIH NAMENA I REŽIMA KORIŠĆENJA ZEMLJIŠTA

Prema odluci o zaštiti Spomenika prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13-ispravka) 31 stablo hrasta lužnjaka (*Quercus robur* L.) u naselju Palić, u Ulicama *Bele Bartoka* i *Šandora Petefija* i na *Trgu Lasla Mađara*, proglašeno je kao spomenik prirode, tj. zaštićeno područje od lokalnog značaja - III kategorije.

Spomenik prirode se nalazi na teritoriji Grada Subotice, naseljenog mesta Palić, obuhvatajući parcele na području KO Palić pod brojevima: 355, 409/10, 411/5, 411/8, 412/4, 418/4, 431/5, 1473/7 (deo), 1473/8 (deo). Ukupna površina zaštićenog područja iznosi 2,2585 ha i celokupna je u javnoj - državnoj svojini.

Od 31 stabla na zaštićenom području, 13 se nalazi u drvoredu u Ulici *Bele Bartoka*, 9 u drvoredu u Ulici *Šandora Petefija* i 9 u vidu pojedinačnih stabala stabla na *Trgu Lasla Mađara*. U prethodnom periodu zamenjeno je 5 devitalizovanih stabala hrasta lužnjaka novim, drvorednim sadnicama iste vrste, u Ulici *Bele Bartoka* 3 i u Ulici *Petefi Šandora* 2 stabla, prema Rešenju.

Na celom zaštićenom području, svih 2,26 ha, je utvrđen režim zaštite III stepena.

Režim zaštite:

Na zaštićenom području **se zabranjuje**:

- 1) preduzimanje svih radova koji bi imali za posledicu narušavanje vitalnosti stabala na zaštićenom području;
- 2) oštećivanje, lomljenje, kidanje i uništavanje stabala;
- 3) paljenje vatre;
- 4) ukucavanje reklamnih tabli, metalnih delova i druge slične neprimerene radnje koje narušavaju kondiciju i dekorativnost stabala;
- 5) odlaganje ili nasipanje ma kakvog materijala uz deblo;
- 6) bacanje i deponovanje smeća i svih vrsta otpadnih materijala van kontejnera;
- 7) preduzimanje svih radova koji nisu u skladu sa zaštitom, radova koji bi uzrokovali narušavanje pejzažne vrednosti i radova koji bi doveli do degradacije zaštićenog područja.

Na zaštićenom području **se ograničava**:

- 1) uklanjanje, uređenje i sadnja drveća, na aktivnosti u skladu sa planom upravljanja zaštićenim područjem, projektima hortikulturalnog uređenja i uslovima zaštite prirode;
- 2) izgradnja, na objekte za potrebe uređenja zelene površine (vrtne senila, saetle, platoi, nadstrešnice, dečja igrališta, vrtni bazeni, staze, mobilijar i sl.) i infrastrukturu, po posebnim uslovima zaštite prirode;
- 3) upotreba hemijskih sredstava, na upotrebu u slučajevima i na način predviđen zakonom;
- 4) naučno-istraživačke, obrazovne, informativno-propagandne i druge aktivnosti, na one koje ne ugrožavaju prirodne i stvorene vrednosti.

10. AKTIVNOSTI NA PROMOCIJI VREDNOSTI

Prioritetni zadaci aktivnosti na promociji vrednosti zaštićenog područja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“:

- rad na promociji zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta, autohtone dendroflore i vegetacije,
- rad na promociji očuvanja i unapređenja javnih zelenih površina.

Načini realizovanja promotivnih aktivnosti su sledeći:

- objavljivanje štampanih i elektronskih publikacija posvećenih prirodnim vrednostima SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“,
- realizovanje edukativnih programa (u saradnji sa osnovnom školom i predškolskom ustanovom),
- izrada i postavljanje informativnih tabli (periodično),
- predstavljanje u medijima u sklopu promocije svih postojećih zaštićenih područja Subotice,
- promocija kroz aktivnosti Vizitorskog centra “Ludaš”, kao centralne tačke za promociju zaštićenih područja u okolini Subotice.

11. STUDIJSKA (ISTRAŽIVAČKA), PROGRAMSKA, PLANSKA I PROJEKTNA DOKUMENTACIJA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE CILJEVA I AKTIVNOSTI

U cilju uređivanja uslova korišćenja područja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ i uređivanja odnosa sa sadašnjim i budućim korisnicima, a u skladu sa postavljenim zakonskim rešenjima Upravljač je tokom petogodišnjeg perioda doneo Akt o naknadama, a Pravilnik o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi je u izradi. Upravljač će svake godine donositi:

- Godišnji program upravljanja (za svaku godinu posebno) koji se radi na bazi Plana upravljanja i predstavlja program njegove realizacije za datu godinu. Dinamika i potrebna sredstva za realizaciju iskazuju se svake godine u zavisnosti od tempa i mogućnosti realizacije.

Rok: 15. novembar tekuće godine.

- Akt o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi će biti donet i dostavljen na saglasnost Gradonačelniku do kraja 2019. godine.
- Akt o naknadama za korišćenje zaštićenog područja Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ treba da koristi sistem naknada za korišćenje područja a naročito: snimanje filmova, korišćenje posebno uređenih terena za pojedine namene, korišćenje imena i znaka, usluga Upravljača u skladu sa Zakonom o naknadama za korišćenje javnih dobara („Sl. glasnik RS“, br. 95/2018 i 49/2019).

Rok: prema zakonskim propisima

- Izrada projekta za istraživanje i zaštitu različitih insekatskih grupa.

Rok: 2023.

Imajući u vidu odredbe člana 20. Odluke o zaštiti SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ kojom se nalaže usaglašavanje planova i programa korišćenja prirodnih resursa i prostora zaštićenog područja sa ovim Planom upravljanja i režimima zaštite, postoji obaveza usaglašavanja osnova i programa koje donose korisnici.

Rok: prema zakonskim propisima

12. OBLICI SARADNJE I PARTNERSTVA SA LOKALNIM STANOVNIŠTVOM I DRUGIM VLASNICIMA I KORISNICIMA NEPOKRETNOSTI

Integracija lokalnog stanovništva i korisnika prostora u procese zaštite prirode je jedan od ključnih zadataka i predstavlja strateški cilj dobrog upravljanja zaštićenim područjem. Posebno treba raditi na tome da, uprkos ograničavajućem konceptu zaštite prirode, koji se iz operativnih razloga bazira na zabranama, lokalno stanovništvo prepozna svoj interes u procesu ostvarivanja zaštite prirode (zdrava životna sredina, turistička valorizacija, održivo korišćenje javnih zelenih površina).

Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ čini specifičnim mala površina okružena naseljem koja je ujedno deo javnih zelenih površina. Lokalno stanovništvo, stanovnici iz kuća u okruženju Spomenika prirode, je ciljna grupa za saradnju na zaštiti prirode.

Od velike je važnosti da lokalno stanovništvo i korisnici prostora prepoznaju svoj interes u čuvanju prirodnih vrednosti i očuvanju vrednog zelenila.

Imajući u vidu veliku površinu zaštitne zone i brojne korisnike na ovom području, Upravljač će težište rada morati stalno bazirati na kontaktu i saradnji. Prvo tokom planiranja aktivnosti pojedinih korisnika, radi pravovremenog usklađivanja sa propisanim režimima, a zatim i tokom realizacije planiranih aktivnosti.

Sa mesnom zajednicom, udruženjima građana i nevladinim organizacijama, sarađivaće se po potrebi i u određenim projektima sa ciljem uređivanja prostora i prezentacije prirodnih vrednosti:

- informisanje lokalnog stanovništva o prirodnim vrednostima i merama koje se sprovode u cilju zaštite, mogućnostima uređivanja i korišćenja javne zelene površine,
- traženje pomoći u konkretnim akcijama u sprovođenju mera aktivne zaštite (volonterski nadzor, mere zaštite hrastova i staništa koje hrastovi pružaju raznim grupama životinja kao i mere aktivne zaštite insekatskim grupama i pticama, itd.).

Konkretno aktivnosti usmerene ka saradnji sa lokalnim stanovništvom će biti definisane Godišnjim programima.

13. AKTIVNOSTI I MERE NA SPROVOĐENJU PLANA SA DINAMIKOM I SUBJEKTIMA REALIZACIJE PLANA UPRAVLJANJA I NAČIN OCENE USPEŠNOSTI NJEGOVE PRIMENE

Na osnovu okvira datog kroz dugoročne ciljeve i prioritetne mere upravljanja Spomenikom prirode sprovodiće se sledeće aktivnosti:

- *13.1. Opšte mere zaštite*

Nadzor i praćenje stanja sprovođenja propisanih zabrana i kontrolisanje načina i obima korišćenja u dozvoljenim radnjama (implementacija režima i Uslova zaštite prirode) i sve ostale aktivnosti upravljanja zaštićenim područjem u skladu sa čl. 68 Zakona o zaštiti prirode, što se pretežno odnosi na zadatke Upravljača.

- *13.2. Posebne mere zaštite*

Organizacija i realizacija aktivnosti posebnih mera zaštite koje se odnose na posebne mere (revitalizacija itd.).

13.1. Opšte mere zaštite

Nadzor i praćenje stanja sprovođenja propisanih zabrana i kontrolisanje načina i obima korišćenja u dozvoljenim radnjama prema stepenima zaštite (implementacija režima i Uslova zaštite prirode) i sve ostale **aktivnosti upravljanja zaštićenim područjem** u skladu sa čl. 68 Zakona o zaštiti prirode.

13.1.1. Organizovanje i opremanje

Imajući u vidu da je Preduzeće upravljač i na području SRP „Ludaško jezero“, SRP „Selevenjske pustare“, PIO „Subotička peščara“, PP „Palić“ (ukupna površina upravljanja je cca 8 000 ha), sa malobrojnim kadrom i osnovnom opremom, jasno je da će se u planskom periodu aktivnosti usmeravati na rešavanje ovog problema.

- opremanje – postojeća tehnička opremljenost u cilju revitalizacije starih stabala nije odgovarajuća, upravljač iznajmljuje mehanizaciju, prvenstveno vozilo sa hidrauličnom ili teleskopskom korpom za rad na visini do 30 m za orezivanje stabala, imajući u vidu da je to glavna mera održavanja vitalnosti starih stabala.
- Postavljanje novih edukativnih sadržaja (amfiteatar na otvorenom i interaktivne edukativne table i sl.)

Rok: kontinuirano

Nosilac: Grad Subotica

13.1.2. Čuvanje i nadzor

Čuvanje i nadzor zaštićenog područja predstavlja kontinuirani zadatak koji se realizuje u smislu preventivne zaštite prirodnih vrednosti, a u skladu sa čl. 109 i 110 Zakona o zaštiti prirode. Sprovodiće ga čuvarska služba u saradnji sa ostalim korisnicima prostora. Čuvar zaštićenog područja će nadgledati sprovođenje režima zaštite, namenu i korišćenje površina svih korisnika prostora. Čuvarska služba će kroz nadzor ograničavati korišćenje na dozvoljene vidove (član 6 Odluke). Stručna služba će implementirati odredbe iz člana 7 Odluke praćenjem rada čuvara i sprovođenjem odredbi člana 57 Zakona o zaštiti prirode.

Protiv izvršioca će se podnositi potrebne prijave. Upravljač će po potrebi podnositi prijave, pozivati nadležne inspeksijske službe i izveštavati Pokrajinski zavod za zaštitu prirode.

Rok: kontinuirano

Nosilac: Upravljač, nadležne inspeksijske službe

13.1.3. Praćenje stanja

Poslove praćenja stanja prirodnih i stvorenih vrednosti, kao i održivog korišćenja prostora sprovodiće delom čuvar a delom stručni saradnik nadležan za ovo zaštićeno područje.

Ustanovljena je posebna baza podataka (dokumentaciono - informativni sistem). Čuvar dnevnom dinamikom vodi terenske beleške, a navedeni podaci se kontinuirano unose u bazu podataka u okviru Sektora za zaštitu prirode JP „Palić- Ludaš“. Stručna služba, takođe, unosi određene podatke u bazu podataka. Vođenje dokumentacije (zakonom propisani Planovi, Programi, posebni projekti, stručni radovi) o zaštićenom dobru obavljaće stručni saradnik Sektora.

Praćenje stanja i vitalnosti stabala:

Izrađen je Plan uklanjanja drvenastih jedinki invazivnih vrsta, revitalizacije i uređenja SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“, koji sadrži i bioekološku osnovu stabala koja nisu bila obuhvaćena istom u sklopu Studije zaštite. Sve promene i zapažanja će se unositi u postojeći tabelarni prikaz (manual).

Rok: kontinuirano

Nosilac: Upravljač

Snimanje položaja stabala autohtonih i alohtonih neinvazivnih vrsta preciznim GPS aparatom.

Rok: 2023.

Nosilac: Upravljač

13.1.4. Obeležavanje

Obeležavanje SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ se realizovalo u skladu sa Programom upravljanja zaštićenim područjem Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ za period 2014-2019. godine (decembra 2014. godine su postavljene tri table za obeležavanje, a popravka je rađeno u kontinuitetu). U planskom periodu se očekuju radovi na tekućem održavanju (lakiranje nosača, zamena oštećenih delova - u slučaju da se dogode oštećenja).

Postavljanje novih interaktivnih edukativnih tabli.

Rok: (održavanje tabli) kontinuirano

Nosilac: Upravljač

13.1.5. Dokumentaciono - informacioni sistem

U skladu sa obavezama upravljača, tokom programskog perioda planira se dalje razvijanje baze podataka u funkciji upravljanja, korišćenja i praćenja stanja u ovom zaštićenom području.

Rok: kontinuirano

Nosilac: Upravljač, Grad Subotica

13.1.6. Programska, planska i projektna dokumentacija

U skladu sa postavljenim zakonskim rešenjima i *Odlukom o zaštiti* Upravljač će doneti sledeća programska i normativna akta:

- Izrada i donošenje *Godišnjih program upravljanja* i *Izveštaja o realizaciji programa upravljanja* za datu godinu.

Rok: 15. novembar tekuće godine.

Nosilac: Upravljač

Izrada projekta za istraživanje i zaštitu različitih insekatskih grupa.

Rok: 2023.

Nosilac: Upravljač

Imajući u vidu odredbe člana 20. *Odluke o zaštiti SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“* kojom se nalaže usaglašavanje planova i programa uređenja prostora, šumskih, lovni, vodoprivrednih, poljoprivrednih i drugih osnova i programa unapređenja ribarstva i drugih programa koji obuhvataju zaštićeno područje sa Prostornim planom Grada Subotice i ovim Planom upravljanja i režimima zaštite, postoji obaveza usaglašavanja osnova i programa donetih od strane korisnika zemljišta i drugih.

Rok: prema zakonskim propisima

Nosilac: nadležne institucije i korisnici

13.2. Posebne mere zaštite

U okviru ovih mera planiraju se realizacije projekata revitalizacije i uređenja ali i sve hitne mere sanacije eventualnih šteta na starim stablima (lomovi, izvale, napad štetočina ili bolesti).

- Realizacija Programa revitalizacije Sanitarno orezivanje i dendrohirurške mere

Rok: kontinuirano

Nosilac: Grad Subotica, Upravljač

- Realizacija uređenja Trga Lasla Mađara

Rok: 2023.

Nosilac: Grad Subotica, Upravljač

Uklanjanje stabala i podrasta invazivnih vrsta.

Rok: 2022. /kontinuirano

Nosilac: Upravljač

14. FINANSIJSKA SREDSTVA I DRUGE MATERIJALNE PRETPOSTAVKE ZA IZVRŠAVANJE POVERENIH POSLOVA U UPRAVLJANJU ZAŠTIĆENIM PODRUČJEM I NAČIN NJIHOVOG OBEZBEĐIVANJA

Zakonom o zaštiti prirode uređeno je da se sredstva za zaštitu i razvoj zaštićenih područja obezbeđuju iz budžeta (Republika Srbija, Autonomna pokrajina Vojvodina, jedinica lokalne samouprave), iz prihoda koji se ostvare vršenjem delatnosti Upravljača (ukoliko postoji), od naknada za korišćenje prirodnog dobra i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Polazeći od navedenih zakonskih rešenja i tekućeg stanja, imajući u vidu da je Planom upravljanja predviđena realizacija zakonskih obaveza, neophodno je stvoriti uslove da se sredstva obezbeđuju iz mogućih izvora.

U narednom period očekujemo da će se planirane aktivnost teže realizovati, ili se neće realizovati, zbog nedovoljnog broja zaposlenih saradnika, usled primene Zakona o izmenama i dopunama Zakona o budžetskom sistemu („Sl. Glasnika RS“, br. 103/2015), po kom je na snazi zabrana zapošljavanja u javnom sektoru. Upravljač više ne raspolaže drugim mogućnostima.

U planskom periodu, vrsta i obim zadataka definišaće se godišnjim Programima upravljanja Spomenika prirode. Planirana visina sredstava po sledećoj planiranoj strukturi mogu se videti iz priloženih tabela.

FINANSIJSKI PLAN ZA 2020. GODINU – Tabela prihoda za zaštićeno područje SP "Stabla hrasta lužnjaka na Paliću"

Red.broj	Izvori prihoda	Iznos u RSD
1.	Sopstveni prihodi	255.600,00
	1.1. Prihodi od obavljanja delatnosti	55.600,00
	1.2. Prihodi od naknada za korišćenje zaštićenog područja	200.000,00
2.	Sredstva budžeta jedinice lokalne samouprave	1.063.978,40
	2.1. Grad Subotica	1.063.978,40
3.	Ostala nedostajuća sredstva	0,00
	3.1. Ostala sredstva	0,00
	3.2. Konkursi	0,00
	Ukupno prihodi	1.319.578,40

Iz prikazanog se vidi da je realizacija Programa planirana finansiranjem iz sopstvenih prihoda, budžeta lokalne samouprave i iz drugih izvora (konkursi). Iz tabele se vidi da se od budžeta potražuju sredstva vezana za aktivnosti vezane za osnovne poslove upravljanja zaštićenim područjem (tabela rashoda):

- I. Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja (A)
- II. Upravljanje posetiocima (B)
- III. Regulisanje imovinsko pravnih odnosa (V)
- IV. Praćenje i unapređenje stanja zaštićenog područja (G)
- V. Uređenje prostora i održivo korišćenje prirodnih resursa (D)
- VI. Ostali nekategorisani poslovi (E)

Očekuje se **za planski period, da sredstva (navedena u tabeli) godišnje treba uvećavati u** cilju daljeg razvoja i unapređenja funkcija zaštićenog područja (oprema, mehanizacija).

Najveći deo sredstava za ove poslove Upravljač obezbeđuje iz Fonda za zaštitu životne sredine Grada Subotice a manjim iz prihoda od naknada, a to je mehanizam koji je tek u nastajanju. Sadašnja ograničenost finansiranja ima za posledicu nedovoljno efikasno upravljanje i premalo mogućnosti za razvoj.

FINANSIJSKI PLAN ZA 2020. GODINU – Tabela planiranih rashoda za zaštićeno područje

	Vrsta rashoda	Izvori i iznosi sredstava (u dinarima)				
		Budžet jedinice lokalne samouprave	Sopstveni prihodi i prihodi od naknade za korišćenje ZP	Konkursi	Ostala nedostajuća sredstva	Ukupno
A.	A.0 Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja					
	A.1. Čuvarska služba	153.278,40	0,00	0,00	0,00	153.278,40
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	80.824,00	0,00	0,00	0,00	80.824,00
	A.1.2. Ostali troškovi čuvarske službe (službena odeća i gorivo)	72.454,40	0,00	0,00	0,00	72.454,40
	A.1.3. Nabavke sredstava rada	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2. Održavanje zaštićenog područja	910.700,00	50.000,00	0,00	0,00	960.700,00
	A.2.1. Bruto zarade ostalog osoblja zaposlenog kod upravljača na poslovima upravljanja zaštićenim područjem i materijalni troškovi njihovog rada (izrada upravljačkih dokumenata, programa, projekta, saradnja sa lokalnim stanovništvom, institucijama i dr.)	260.700,00	0,00	0,00	0,00	260.700,00
	A.2.2. Obeležavanje zaštićenog područja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2.3. Iznajmljivanje teleskopske korpe za orezivanje grana na visini	500.000,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
	A.2.4. Uklanjanje podrasta invazivnih biljnih vrsta – tarupiranje i košenje	150.000,00	50.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3. Prezentacija zaštićenog područja	0,00	155.600,00	0,00	0,00	155.600,00
	A.3.1. Štampanje promotivnog materijala	0,00	105.600,00	0,00	0,00	105.600,00
	A.3.3. Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (GIS i dr.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.3.4. Materijalni troškovi u vezi razvoja naučnih, obrazovnih i kulturnih funkcija zaštićenog područja	0,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno A.0	1.063.978,40	205.600,00	0,00	0,00	1.269.578,40
B.	B.0. Upravljanje posetiocima					
	B.4. Štampanje materijala namenjenog posetiocima	0,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno B.0	0,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00
Ukupno planirani rashodi		1.063.978,40	255.600,00	0,00	0,00	1.319.578,40

FINANSIJSKI PLAN ZA 2021. GODINU – Tabela planiranih rashoda za zaštićeno područje

	Vrsta rashoda	Izvori i iznosi sredstava (u dinarima)				
		Budžet jedinice lokalne samouprave	Sopstveni prihodi i prihodi od naknade za korišćenje ZP	Konkursi	Ostala nedostajuća sredstva	Ukupno
A.	A.0 Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja					
	A.1. Čuvarska služba	153.278,40	0,00	0,00	0,00	153.278,40
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	80.824,00	0,00	0,00	0,00	80.824,00
	A.1.2. Ostali troškovi čuvarske službe (službena odeća i gorivo)	72,454,40	0,00	0,00	0,00	72.454,40
	A.1.3. Nabavke sredstava rada	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2. Održavanje zaštićenog područja	1.006.700,00	50.000,00	0,00	0,00	1.056.700,00
	A.2.1. Bruto zarade ostalog osoblja zaposlenog kod upravljača na poslovima upravljanja zaštićenim područjem i materijalni troškovi njihovog rada (izrada upravljačkih dokumenata, programa, projekta, saradnja sa lokalnim stanovništvom, institucijama i dr.)	260.700,00	0,00	0,00	0,00	260.700,00
	A.2.2. Obeležavanje zaštićenog područja	96.000,00	0,00	0,00	0,00	96.000,00
	A.2.3. Iznajmljivanje teleskopske korpe za orezivanje grana na visini	500.000,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
	A.2.4. Uklanjanje podrasta invazivnih biljnih vrsta – tarupiranje i košenje	150.000,00	50.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3. Prezentacija zaštićenog područja	105.600,00	200.000,00	0,00	0,00	305.600,00
	A.3.1. Štampanje promotivnog materijala	105.600,00	0,00	0,00	0,00	105.600,00
	A.3.3. Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (GIS i dr.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.3.4. Materijalni troškovi u vezi razvoja naučnih, obrazovnih i kulturnih funkcija zaštićenog područja	0,00	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	Ukupno A.0	1.265.578,40	250.000,00	0,00	0,00	1.515.578,40
B.	B.0. Upravljanje posetiocima					
	B.4. Štampanje materijala namenjenog posetiocima	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno B.0	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
Ukupno planirani rashodi		1.315.578,40	250.000,00	0,00	0,00	1.565.578,40

FINANSIJSKI PLAN ZA 2022. GODINU – Tabela planiranih rashoda za zaštićeno područje

	Vrsta rashoda	Izvori i iznosi sredstava (u dinarima)				
		Budžet jedinice lokalne samouprave	Sopstveni prihodi i prihodi od naknade za korišćenje ZP	Konkursi	Ostala nedostajuća sredstva	Ukupno
A.	A.0 Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja					
	A.1. Čuvarska služba	153.278,40	0,00	0,00	0,00	153.278,40
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	80.824,00	0,00	0,00	0,00	80.824,00
	A.1.2. Ostali troškovi čuvarske službe (službena odeća i gorivo)	72.454,40	0,00	0,00	0,00	72.454,40
	A.1.3. Nabavke sredstava rada	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2. Održavanje zaštićenog područja	910.700,00	50.000,00	0,00	0,00	960.700,00
	A.2.1. Bruto zarade ostalog osoblja zaposlenog kod upravljača na poslovima upravljanja zaštićenim područjem i materijalni troškovi njihovog rada (izrada upravljačkih dokumenata, programa, projekta, saradnja sa lokalnim stanovništvom, institucijama i dr.)	260.700,00	0,00	0,00	0,00	260.700,00
	A.2.2. Obeležavanje zaštićenog područja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2.3. Iznajmljivanje teleskopske korpe za orezivanje grana na visini	500.000,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
	A.2.4. Uklanjanje podrasta invazivnih biljnih vrsta – tarupiranje i košenje	150.000,00	50.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3. Prezentacija zaštićenog područja	305.600,00	200.000,00	0,00	0,00	505.600,00
	A.3.1. Štampanje promotivnog materijala	105.600,00	0,00	0,00	0,00	105.600,00
	A.3.3. Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (GIS i dr.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.3.4. Materijalni troškovi u vezi razvoja naučnih, obrazovnih i kulturnih funkcija zaštićenog područja	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00	400.000,00
	Ukupno A.0	1.369.578,40	250.000,00	0,00	0,00	1.619.578,40
B.	B.0. Upravljanje posetiocima					
	B.4. Štampanje materijala namenjenog posetiocima	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno B.0	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
Ukupno planirani rashodi		1.419.578,40	250.000,00	0,00	0,00	1.669.578,40

FINANSIJSKI PLAN ZA 2023. GODINU – Tabela planiranih rashoda za zaštićeno područje

	Vrsta rashoda	Izvori i iznosi sredstava (u dinarima)				
		Budžet jedinice lokalne samouprave	Sopstveni prihodi i prihodi od naknade za korišćenje ZP	Konkursi	Ostala nedostajuća sredstva	Ukupno
A.	A.0 Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja					
	A.1. Čuvarska služba	153.278,40	0,00	0,00	0,00	153.278,40
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	80.824,00	0,00	0,00	0,00	80.824,00
	A.1.2. Ostali troškovi čuvarske službe (službena odeća i gorivo)	72,454,40	0,00	0,00	0,00	72.454,40
	A.1.3. Nabavke sredstava rada	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2. Održavanje zaštićenog područja	910.700,00	50.000,00	0,00	0,00	960.700,00
	A.2.1. Bruto zarade ostalog osoblja zaposlenog kod upravljača na poslovima upravljanja zaštićenim područjem i materijalni troškovi njihovog rada (izrada upravljačkih dokumenata, programa, projekta, saradnja sa lokalnim stanovništvom, institucijama i dr.)	260.700,00	0,00	0,00	0,00	260.700,00
	A.2.2. Obeležavanje zaštićenog područja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2.3. Iznajmljivanje teleskopske korpe za orezivanje grana na visini	500.000,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
	A.2.4. Uklanjanje podrasta invazivnih biljnih vrsta – tarupiranje i košenje	150.000,00	50.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3. Prezentacija zaštićenog područja	0,00	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3.1. Štampanje promotivnog materijala	0,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00
	A.3.3. Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (GIS i dr.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.3.4. Materijalni troškovi u vezi razvoja naučnih, obrazovnih i kulturnih funkcija zaštićenog područja	0,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00
	Ukupno A.0	1.063.978,40	250.000,00	0,00	0,00	1.313.978,40
B.	B.0. Upravljanje posetiocima					
	B.4. Štampanje materijala namenjenog posetiocima	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno B.0	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno planirani rashodi	1.113.978,40	250.000,00	0,00	0,00	1.363.978,40

FINANSIJSKI PLAN ZA 2024. GODINU – Tabela planiranih rashoda za zaštićeno područje

	Vrsta rashoda	Izvori i iznosi sredstava (u dinarima)				
		Budžet jedinice lokalne samouprave	Sopstveni prihodi i prihodi od naknade za korišćenje ZP	Konkursi	Ostala nedostajuća sredstva	Ukupno
A.	A.0 Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja					
	A.1. Čuvarska služba	153.278,40	0,00	0,00	0,00	153.278,40
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	80.824,00	0,00	0,00	0,00	80.824,00
	A.1.2. Ostali troškovi čuvarske službe (službena odeća i gorivo)	72.454,40	0,00	0,00	0,00	72.454,40
	A.1.3. Nabavke sredstava rada	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2. Održavanje zaštićenog područja	910.700,00	50.000,00	0,00	0,00	960.700,00
	A.2.1. Bruto zarade ostalog osoblja zaposlenog kod upravljača na poslovima upravljanja zaštićenim područjem i materijalni troškovi njihovog rada (izrada upravljačkih dokumenata, programa, projekta, saradnja sa lokalnim stanovništvom, institucijama i dr.)	260.700,00	0,00	0,00	0,00	260.700,00
	A.2.2. Obeležavanje zaštićenog područja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.2.3. Iznajmljivanje teleskopske korpe za orezivanje grana na visini	500.000,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
	A.2.4. Uklanjanje podrasta invazivnih biljnih vrsta – tarupiranje i košenje	150.000,00	50.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3. Prezentacija zaštićenog područja	0,00	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00
	A.3.1. Štampanje promotivnog materijala	0,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00
	A.3.3. Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (GIS i dr.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	A.3.4. Materijalni troškovi u vezi razvoja naučnih, obrazovnih i kulturnih funkcija zaštićenog područja	0,00	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00
	Ukupno A.0	1.063.978,40	250.000,00	0,00	0,00	1.313.978,40
B.	B.0. Upravljanje posetiocima					
	B.4. Štampanje materijala namenjenog posetiocima	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
	Ukupno B.0	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
Ukupno planirani rashodi		1.113.978,40	250.000,00	0,00	0,00	1.363.978,40

